

ช่วยด้วย...ผมอยากเป็นตำรวจ*

ข้าราชการเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ ดังนั้น การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ารับราชการจึงต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนไว้หลายประการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการถ่วงดุลให้ได้ว่าผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการแต่ละประเภทย่อมมีความแตกต่างกันตามลักษณะงาน จึงส่งผลให้หลักเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ารับราชการในแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันตามไปด้วย

สำหรับการสอบเพื่อเข้าไปเรียนในโรงเรียนตำรวจนั้นก็ยังมีหลักเกณฑ์และขั้นตอนเช่นเดียวกันกับการสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับราชการทั่ว ๆ ไป คือ จะมีการทดสอบ 3 ภาค คือ ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป ภาคความรู้ความสามารถเฉพาะตำแหน่ง และภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง แต่อาจมีความแตกต่างกันในรายละเอียดโดยเฉพาะในส่วนของการทดสอบความเหมาะสม เพราะในการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าเรียนในโรงเรียนตำรวจนี้ จะมีการทดสอบความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ มากมาย ซึ่งประกอบด้วย การทดสอบสมรรถภาพร่างกาย การตรวจร่างกาย การทดสอบ บุคลิกภาพ การสัมภาษณ์ และการตรวจสอบประวัติคดีอาญาและสืบความประพฤติ สำหรับสาเหตุที่ต้องมีการทดสอบกันหลายขั้นตอนนั้น ก็เพื่อต้องการคัดเลือกบุคคลที่มีทั้งความรู้ความสามารถและในขณะเดียวกันก็เป็นคนที่มีความประพฤติที่ดีด้วยเข้ามาเป็นตำรวจ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนว่าจะได้รับความคุ้มครองให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตน

สำหรับประเด็นสำคัญที่ว่า ในการทดสอบความเหมาะสมโดยเฉพาะในส่วนของการตรวจสอบประวัติคดีอาญาและสืบความประพฤติที่ว่านี้ จะต้องตรวจสอบเฉพาะประวัติคดีอาญาและความประพฤติของผู้สมัครเพียงคนเดียว หรือของพ่อแม่ พี่ป้าหน้าอาด้วยนั้น ณ วันนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยอันเป็นการวางหลักเกณฑ์ในการดำเนินการเพื่อสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าเรียนในโรงเรียนตำรวจในส่วนของการตรวจสอบความประพฤติและประวัติคดีอาญาไว้ ดังอุทธรณ์ที่จะนำเสนอตั้งต่อไปนี้

เรื่องก็มีอยู่ว่า ในปี 2544 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มอบหมายให้กองบัญชาการศึกษาคือเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนพลตำรวจ (ทั่วประเทศ) ซึ่งบุตรชาย (ผู้เยาว์) ของผู้ฟ้องคดีก็ได้ไปสมัครสอบในครั้งนี้ด้วย โดยไปสมัครสอบเพื่อเข้าเรียนในโรงเรียนตำรวจภูธรภาค 4 และสามารถสอบผ่านข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ การทดสอบสมรรถภาพ และการตรวจสอบร่างกาย แล้ว แต่ในส่วนของการตรวจสอบ

* เรียบเรียงโดย นายกฤษดา จันทรเจริญ พนักงานคดีปกครอง 4 สำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง

ประวัติคดีอาญาและสืบความประพฤตินั้น ปรากฏว่า บุตรชายของผู้ฟ้องคดีไม่ผ่านการตรวจสอบดังกล่าว ทั้งที่ผลการตรวจสอบพบว่า บุตรชายของผู้ฟ้องคดีเป็นเด็กที่มีความประพฤติดีมาก แต่เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบก็เพราะว่าผู้ฟ้องคดีกับภรรยาซึ่งเป็นบิดามารดามีพฤติการณ์พัวพันกับยาเสพติด (ยาบ้า) ด้วยเหตุดังกล่าว กองบัญชาการศึกษาก็มีมติไม่ให้บุตรชายของผู้ฟ้องคดีผ่านการสอบคัดเลือกในครั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าบุตรชายของตนไม่ได้รับความเป็นธรรม จึงนำคดีมาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่า มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 ได้กำหนดคุณสมบัติทั่วไปของผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกหรือผู้ที่จะสอบแข่งขันเป็นข้าราชการตำรวจไว้ถึง 15 ประการ ซึ่งคุณสมบัติแต่ละประการนั้นก็ล้วนเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ที่ได้รับการคัดเลือกหรือผู้ที่จะสอบแข่งขันเป็นข้าราชการตำรวจเท่านั้น มิได้หมายความรวมถึงบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเช่น บิดามารดา และพี่น้องสายเลือดเดียวกันหรือผู้ปกครองด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน (7) ได้กำหนดว่า จะต้องไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี ซึ่งกรณีอย่างไรจึงจะถือเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีนั้น ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 3 บทที่ 1 ข้อ 10 ได้กำหนดให้พิจารณาข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เป็นราย ๆ ไป โดยคำนึงถึงเกียรติของข้าราชการและความหมายของศีลธรรมในพระพุทธศาสนาประกอบกัน ดังนั้น การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติสั่งการให้มีการตรวจสอบประวัติของบิดามารดา และญาติพี่น้องสายเลือดเดียวกันหรือผู้ปกครอง จึงขัดต่อบทบัญญัติดังกล่าว เพราะการที่ผู้ฟ้องคดีกับภรรยาจะมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจริงหรือไม่ก็ตาม ก็เป็นเรื่องความประพฤติของผู้ฟ้องคดีกับภรรยาเท่านั้น ไม่อาจถือได้ว่าบุตรชายของผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บกพร่องต่อศีลธรรมอันดีอันเนื่องมาจากการกระทำของบุคคลอื่น ประกอบกับข้อเท็จจริงจากผลการตรวจสอบประวัติคดีอาญาและสืบความประพฤติโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเองก็พบว่า บุตรชายของผู้ฟ้องคดีมีความประพฤติเรียบร้อยไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และไม่มี ความประพฤติในทางเสื่อมเสีย จึงไม่เป็นผู้มีคุณสมบัติต้องห้ามตามมาตรา 41 (7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 แต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อบุตรชายของผู้ฟ้องคดีผ่านการสอบทุกขั้นตอนโดยถูกต้อง ก็ชอบที่จะได้รับการคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจของสนามสอบโรงเรียนตำรวจภูธร 4 การที่กองบัญชาการศึกษานำฐานะผู้ได้รับมอบอำนาจจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติตัดสิทธิบุตรชายของผู้ฟ้องคดีไม่ให้ผ่านการสอบคัดเลือกดังกล่าว โดยอ้างว่าเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี เป็นการออกคำสั่งที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่และไม่ถูกต้อง จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองสูงสุดจึงให้เพิกถอนประกาศผลสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียน
พลตำรวจในบัญชีรายชื่อผู้ไม่ผ่านการสอบคัดเลือกเฉพาะในส่วนของบุตรของผู้ฟ้องคดี
โดยให้ถือว่าบุตรของผู้ฟ้องคดีเป็นผู้สอบคัดเลือกได้

สุดท้ายนี้ จึงสรุปได้ว่า คุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนตำรวจ
ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ นั้น ล้วนแต่เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัครทั้งสิ้น ไม่เกี่ยวกับ
คุณสมบัติของบุคคลใกล้ชิดกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง หรือลุงป้าน้าอา แต่อย่างใด

หมายเหตุ : เทียบเคียงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 50/2546